

**PAŽYMA DĖL SKUNDO
PRIŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJĄ**

2017-01-18 Nr. 4D-2016/1-1247
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2016 m. rugsėjo 7 d. gavo Pareiškėjo skundą dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusiu su jo kreipimosi nagrinėjimu (toliau - vadinama Skundas).
2. Pareiškėjas Skunde, be kitų aplinkybių, nurodo, kad:
 - 2.1. 2016 m. rugpjūčio 16 d. kreipėsi į Seimo kontrolierių dėl valstybės įmonės (toliau vadinama — VĮ) „Regitra“ direkcijos darbuotojų veiksmų, galimo biurokratizmo ir piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi ištyrimo, įmonės administracijos įpareigojimo išnagrinėti jo 2015 m. spalio 26 d. prašymą bei pateikti informaciją apie atlikto tyrimo rezultatus ir priimtas priemones bei taikyti kaltiesiems asmenims įstatymuose numatytas sankcijas; Seimo kontrolieriui tarpininkaujant gavo vidaus reikalų ministro 2016 m. rugpjūčio 25 d. raštą Nr. ID-5212 (56), kuriame ne tik kad iš esmės neatsakoma į keliamus klausimus, bet ir pateikiama neteisinga informacija Pateiktame atsakyme nurodomo VĮ „Regitra“ 2016 m. birželio 21 d. rašto Nr. (1.16)-S-274 niekada negavo; be to, jam niekada nebuvo pateikta ir jokia VĮ „Regitra“ 2015 m. gruodžio 17 d. rašto Nr. (1.16)-24-5211 kopija nei pats VĮ „Regitra“ atsakymas, apie kurio egzistavimą sužinojo tik iš nurodyto vidaus reikalų ministro rašto. Pareiškėjas mano, kad VĮ „Regitra“ sąmoningai slepia jo nurodytus ir fotografijose bei egzamino vaizdo įrašuose užfiksuotus teisės aktų pažeidimus, o jam neatsakydama vilkina laiką ir taip bando padėti kaltiems asmenims išvengti atsakomybės. Vidaus reikalų ministerija neatliko tyrimo, neišreikalavo įrodymų, nevykdė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. kovo 14 d. nutarimo Nr. 291 16 bei 17 punktų. vidaus reikalų ministro 2015 m. rugpjūčio 17 d. įsakymo Nr. 1V-638 reikalavimų;
 - 2.2. nei 2016 m. rugpjūčio 16 d. skunde Seimo kontrolieriui, nei vidaus reikalų ministrui rašytuose raštuose neprašė pateikti jokios informacijos dėl jo su darbdaviu teisminių ginčų ir neprašė jokių komentarų šiais klausimais; pusę atsakymo teksto sudaranti informacija yra betikslė ir neesminė;
 - 2.3. neaišku, kokiais teisės aktais ir kokia faktine medžiaga yra pagrįsta Vidaus reikalų ministerijos nuomonė, kad „šiuo metu nėra nei faktinio, nei teisinio pagrindo pradėti darbo drausmės tyrimą dėl VI „Regitra“ atsakingų darbuotojų veiksmų“, nors faktinė medžiaga yra ir pateikiama

fotonuotraukose, bei yra egzamino vaizdo įrašai, kuriais neabejotinai būtų patvirtinti nurodyti sistemingi teisės aktų pažeidinėjimai, daromi VI „Regitra“.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo įpareigoti vidaus reikalų ministrą pateikti aiškius ir argumentuotus atsakymus į klausimus, kurie buvo išdėstyti jo 2015 m. spalio 26 d. ir 2016 m. gegužės 30 d. kreipimosi raštuose.

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Pareiškėjas kartu su Skundu pateikė Vidaus reikalų ministerijos 2016 m. rugpjūčio 25 d. raštą Nr. 1D-5212(5) (kopija), kuriuo buvo atsakyta į jo 2016 m. rugpjūčio 8 d. skundą Seimo kontrolieriui (persiųstą nagrinėti Vidaus reikalų ministerijai; toliau vadinama ir — VRM), kuriuo Pareiškėjas prašė ištirti VI „Regitra“ direkcijos darbuotojų veiksmus dėl galimo biurokratizmo ir piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi bei įpareigoti įmonės administraciją išnagrinėti jo 2015 m. spalio 26 d. kreipimąsi į vidaus reikalų ministrą, pateikti informaciją apie atlikto tyrimo rezultatus ir taikytas priemones. Šiame rašte nurodoma:

„Nustatyta, kad 2016 m. birželio 21 d. raštu Nr. (1.16)-S-274 VI „Regitra“ generalinio direktoriaus pavaduotojas, laikinai vykdęs generalinio direktoriaus funkcijas, L. K. J. (Seimo kontrolieriui vardas ir pavardė žinomi) informavo Jus apie 2016 m. gegužės 30 d. prašymo nagrinėjimą. Tuo pačiu 2016 m. birželio 21 d. raštu Jums buvo pateikta VI „Regitra“ 2015 m. gruodžio 17 d. rašto Nr. (L16)-24-5211, kuriuo apie 2015 m. spalio 26 d. skundo nagrinėjimo rezultatus buvo informuota VRM, kopija.

VRM turimi duomenys taip pat patvirtina, kad ginčas tarp Jūsų, kaip VI „Regitra“ darbuotojo, ir VI „Regitra“, kaip darbdavio, dėl drausminės nuobaudos — pastabos teisėtumo ir pagrįstumo teisės aktų nustatyta tvarka buvo išnagrinėtas visų instancijų teismuose. Susipažinus su teismų sprendimais matyti, kad drausminė nuobauda Jums skirta teisėtai ir pagrįstai.

Išnagrinėjus Jūsų skundą nustatyta, kad ginčai tarp Jūsų, kaip VI „Regitra“ darbuotojo, vykdytųjų egzaminuotojo funkcijas ir priėmusio atitinkamus sprendimus dėl egzaminuojamų asmenų. ir VI „Regitra“, kaip įstaigos, vykdytųjų Atestacijos komisijos funkcijas dėl Jūsų (kaip egzaminuotojo) sprendimų panaikinimo, šiuo metu nagrinėjami specializuotuose teismuose.

Jūsų skunduose (išskyrus dėl negauto atsakymo) nurodytos aplinkybės yra susijusios su ginčais, kurie teisės aktų nustatyta tvarka išnagrinėti ar nagrinėjami teismuose.

VRM nuomone, šiuo metu nėra nei faktinio, nei teisinio pagrindo pradėti darbo drausmės pažeidimo tyrimą dėl VI „Regitra“ generalinio direktoriaus veiksmų (Darbo kodekso 234, 236 ir 240 straipsniai). Kaip ir minėjome savo 2015 m. lapkričio 13 d. rašte Nr. 1D-9016, VRM, vadovaudamasi

VĮ „Regitra“ įstatais, patvirtintais vidaus reikalų ministro 2013 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. 1V-1 85, neturi teisinio pagrindo vertinti šios įmonės veiksmų, taip pat tikrinti, ar VĮ „Regitra“ darbuotojai tinkamai atlieka savo pareigas, nes tai nesusiję su VRM, kaip VĮ „Regitra“ savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos, kompetencija" (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

5. VĮ „Regitra“ 2016 m. gruodžio 12 d. elektroniniu paštu Seimo kontrolieriui papildomai pateikė:

5.1. VĮ „Regitra“ 2016 m. birželio 21 d. raštą Nr. (1.16)-S-274, adresuotą Pareiškėjui, kuriuo atsakyta į jo 2016 m. gegužės 30 d. prašymą. Rašte nurodoma: „Valstybės Įmonėje „Regitra“ buvo gautas Vidaus reikalų ministerijos 2016 m. birželio 8 d. raštu Nr. 1D-3643(56) „Dėl Andriaus Danilevičiaus skundo“ persiūstas VĮ „Regitra“ Panevėžio specialisto A. Danilevičiaus skundas dėl negauto atsakymo į jo 2015 m. spalio 26 d. kreipimąsi. Nustatyta, kad vidaus reikalų ministro 2015 m. lapkričio 13 d. raštu Nr. 1D-9016 VĮ „Regitra“ buvo persiūstas A. Danilevičiaus kreipimasis, kuris buvo išnagrinėtas ir, atsižvelgiant į Vidaus reikalų ministerijos prašymą informuoti apie nagrinėjimo rezultatus, atsakymas 2015 m. gruodžio 17 d. raštu Nr. (1.16)-24-5211 buvo pateiktas Vidaus reikalų ministerijai.“ Šio rašto apačioje yra įrašas ranka „Gavau 2016-12-09“ ir VĮ „Regitra“ Panevėžio filialo specialisto Andriaus Danilevičiaus spaudas;

5.2. Vidaus reikalų ministerijai adresuotą VĮ „Regitra“ 2015 m. gruodžio 17 d. raštą Nr. (1.16)-24-5211, kuriuo pateiktas atsakymas į 2015 m. lapkričio 13 d. raštą, kuriuo buvo atsakyta į Pareiškėjo 2015 m. spalio 26 d. kreipimąsi į vidaus reikalų ministrą. Šio rašto apačioje yra įrašas ranka „Gavau 2016-11-09“ ir VI „Regitra“ Panevėžio filialo specialisto Andriaus Danilevičiaus spaudas;

5.3. VĮ „Regitra“ Panevėžio filialo direktoriaus R. K. (vardas ir pavardė Seimo kontrolieriui žinomi) elektroninį laišką, adresuotą VI „Regitra“ Egzaminavimo ir vairuotojo pažymėjimų išdavimo skyriaus vyriausiajam specialistui A. T. (vardas ir pavardė Seimo kontrolieriui žinomi), kuriame nurodoma: „Raštą „Dėl informacijos pateikimo“ gavome 2016.06.21 bendruoju e-paštu — panevezys@regitrait. Šiuo paštu informaciją gauna sekretorė referentė, vyr. specialistai ir filialo direktorius. Laiškas adresuotas asmeniškai A. Danilevičiui, todėl net neregistruotas kaip gautas Panevėžio filiale. A. Danilevičius 2016 metais atostogavo 05.20-05.21, sirgo 05.22-08.01, atostogavo 08.02-08.17 ir buvo darbe 08.18.“

Skundo tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama — Viešojo administravimo įstatymas):

6.1. *3 straipsnis* „Viešojo administravimo principai“:

„Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...]: 11) atsakomybės už priimtus sprendimus. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius. [...];

6.2. 8 *straipsnis* „Individualaus administracinio akto bendrieji reikalavimai ir pranešimas apie individualaus administracinio akto priėmimą“:

„1. Individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės (licencijos ar leidimo galiojimo panaikinimas, laikinas uždraudimas verstis tam tikra veikla ar teikti paslaugas, bauda ir kt.) turi būti motyvuotos.

2. Individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka.“

7. Vidaus reikalų ministro 2015 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. 1V-638 patvirtintų VI „Regitra“ įstatų (toliau vadinama VI „Regitra“ įstatatai):

7.1. 36 *punktas* — „Įmonės vadovas organizuoja įmonės veiklą ir veikia įmonės vardu esant santykiams su kitais asmenimis“;

7.2. 37 *punktas* — „Įmonės vadovas: 37.1. priima į darbą ir atleidžia įmonės darbuotojus, sudaro ir nutraukia su jais darbo sutartis, nustato įmonės darbuotojų darbo užmokestį; [...];“

7.3. 39 *punktas* — „Įmonės vadovas organizuoja skundų, pareiškimų dėl įmonės darbuotojų veiksmų (neveikimo) nagrinėjimą ir gali panaikinti (keisti) jų sprendimus“;

7.4. 40 *punktas* — „Įmonės vadovas leidžia įsakymus, organizuoja jų vykdymą, vykdo kitus teisės aktais jam suteiktus įstatuose neišvardytus įgaliojimus.“

Išvados

8. Pareiškėjas Skunde teigia, kad vidaus reikalų ministro 2016 m. rugpjūčio 25 d. rašte Nr. 1D-5212 (56) iš esmės neatsakoma į jo kreipimesi pateiktus klausimus, pateikiama neteisinga, perteklinė informacija.

9. Pareiškėjo Skundo teiginiai, kad neaišku, kokiais teisės aktais ir kokia faktine medžiaga yra pagrįsta Vidaus reikalų ministerijos nuomonė, jog „šiuo metu nėra nei faktinio, nei teisinio pagrindo pradėti darbo drausmės tyrimą dėl VI „Regitra“ atsakingų darbuotojų veiksmų“, yra nepagrįsti,

kadangi VRM 2016 m. rugpjūčio 25 d. rašte nurodoma, jog „VRM, vadovaudamasi VĮ „Regitra“ įstatais, patvirtintais vidaus reikalų ministro 2013 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. 1V-185, neturi teisinio pagrindo vertinti šios įmonės veiksmų, taip pat tikrinti, ar VĮ „Regitra“ darbuotojai tinkamai atlieka savo pareigas, nes tai nesusiję su VRM, kaip VĮ „Regitra“ savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos, kompetencija“.

Pažymėtina, kad VĮ „Regitra“ įstatuose nustatyta, jog įmonės vadovas organizuoja įmonės veiklą ir veikia įmonės vardu esant santykiams su kitais asmenimis, priima į darbą ir atleidžia įmonės darbuotojus, sudaro ir nutraukia su jais darbo sutartis; organizuoja skundų, pareiškimų dėl įmonės darbuotojų veiksmų (neveikimo) nagrinėjimą ir gali panaikinti (keisti) jų sprendimus; leidžia įsakymus, organizuoja jų vykdymą, vykdo kitus teisės aktais jam suteiktus įstatuose neišvardytus įgaliojimus. Šių įstatų 25-28 punktuose, reglamentuojančiuose Vidaus reikalų ministerijos, kaip įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos kompetenciją, nėra nurodyta, kad ši institucija ar jos vadovas gali nagrinėti klausimus, susijusius su VĮ „Regitra“ darbuotojų atliekamais veiksmais, o šiuos klausimus yra įgaliotas nagrinėti VĮ „Regitra“ generalinis direktorius (šios pažymos 7 punktas).

10. Seimo kontrolieriaus atlikto tyrimo metu nustatyta, kad Seimo kontrolierių įstaigoje 2016 m. rugpjūčio 12 d. buvo gautas Pareiškėjo 2016 m. rugpjūčio 8 d. skundas dėl iš VĮ „Regitra“ negauto atsakymo. Šis Pareiškėjo kreipimasis 2016 m. rugpjūčio 19 d. raštu Nr. 4D-2016/1-114813D-2394 „Dėl skundo ir Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo“ buvo persiųstas nagrinėti Vidaus reikalų ministerijai, į šį Pareiškėjo kreipimąsi buvo atsakyta VRM 2016 m. rugpjūčio 25 d. raštu Nr. 1D-5212(56). Šiame rašte nurodoma, kad nustatyta, jog 2016 m. birželio 21 d. raštu Nr. (1.16)-S-274 VĮ „Regitra“ generalinio direktoriaus pavaduotojas, laikinai vykdęs generalinio direktoriaus funkcijas, informavo Pareiškėją apie 2016 m. gegužės 30 d. prašymo nagrinėjimą, o tuo pačiu 2016 m. birželio 21 d. raštu Pareiškėjui buvo pateikta VĮ „Regitra“ 2015 m. gruodžio 17 d. rašto Nr. (1.16)-24-5211, kuriuo apie 2015 m. spalio 26 d. skundo nagrinėjimo rezultatus buvo informuota Vidaus reikalų ministerija, kopija.

Tačiau tyrimo metu gauti duomenys patvirtina tai, kad Pareiškėjas nuo 2016 m. gegužės 22 d. iki 2016 m. rugpjūčio 1 d. sirgo, nuo 2016 m. rugpjūčio 2 d. iki 2016 m. rugpjūčio 17 d. atostogavo, todėl VĮ „Regitra“ 2016 m. birželio 21 d. ir 2015 m. gruodžio 17 d. raštai Pareiškėjui buvo įteikti tik 2016 m. gruodžio 9 d. Be to, pažymėtina, kad Vidaus reikalų ministerijos 2016 m. rugpjūčio 25 d. rašte yra remiamasi 2013 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. 1V-185 patvirtinta VĮ „Regitra“ įstatų redakcija, nors vidaus reikalų ministro 2015 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. 1V-638 buvo patvirtinta nauja VĮ „Regitra“ įstatų redakcija.

11. Įvertinus Seimo kontrolieriui adresuoto Pareiškėjo 2016 m. rugpjūčio 8 d. skundo, kuris buvo persiųstas nagrinėti Vidaus reikalų ministerijai, ir VRM 2016 m. rugpjūčio 25 d. rašto, kuriuo atsakyta į šį skundą, turinį, darytina išvada, kad 2016 m. rugpjūčio 25 d. rašte yra dėstomos aplinkybės apie Pareiškėjo, kaip VI „Regitra“ darbuotojo, ir VĮ „Regitra“, kaip darbdavio, ginčus, nagrinėjamus teisme, nors Pareiškėjo skunde buvo tik pakartotos jo 2015 m. spalio 26 d. kreipimesi išdėstytos aplinkybės apie galimai VĮ „Regitra“ Panevėžio filiale 2015 m. spalio mėn. padarytus pažeidimus, kurios buvo išnagrinėtos nurodytame VĮ „Regitra“ 2015 m. gruodžio 17 d. rašte Nr. (1.16)-24-5211, ir Pareiškėjas neprašė vertinti jo ginčų su VĮ „Regitra“ aplinkybių. Dėl šių priežasčių darytina išvada, kad Vidaus reikalų ministerijos 2016 m. rugpjūčio 25 d. rašte Pareiškėjui buvo pateikta perteklinė informacija, neatitinkanti Pareiškėjo kreipimosi turinio.

12. Remiantis pirmiau išdėstytų nustatytų aplinkybių visuma darytina išvada, jog Vidaus reikalų ministerijos 2016 m. rugpjūčio 25 d. rašte Pareiškėjui buvo pateikta tikrovės neatitinkanti informacija apie tai, kad Pareiškėjas buvo informuotas apie jo 2016 m. gegužės 30 d. prašymo nagrinėjimą ir jam buvo pateikta VĮ „Regitra“ 2015 m. gruodžio 17 d. rašto kopija, buvo remiamasi negaliojančia VĮ „Regitra“ įstatų redakcija, taip pat buvo pateikta perteklinė informacija apie jo ginčus su VĮ „Regitra“, t. y. tokiais veiksmais Vidaus reikalų ministerija nesilaikė Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio reikalavimo individualų administracinį aktą pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, nesilaikė šiame įstatyme įtvirtintų įstatymo viršenybės ir objektyvumo principų, reiškiančių, kad viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais, administracinio sprendimo priėmimas, kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai taip pat turi būti nešališki ir objektyvūs.

Dėl šių priežasčių Skundas dėl Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo kreipimosi nagrinėjimu, pripažintinas pagrįstu.

Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, vidaus reikalų ministrui rekomenduotina imtis priemonių išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių Vidaus reikalų ministerijos 2016 m. rugpjūčio 25 d. rašte Nr.1D-5212(56) Pareiškėjui buvo pateikta tikrovės neatitinkanti, netiksli ir perteklinė informacija, ir imtis priemonių, kad ateityje Vidaus reikalų ministerijoje gauti asmenų kreipimaisi būtų nagrinėjami laikantis teisės aktų reikalavimų, o asmenims pateikiami tik objektyviais duomenimis pagrįsti ir teisiškai motyvuoti atsakymai.

Rekomendacija vidaus reikalų ministrui dėl atsakymų Pareiškėjui į jo 2015 m. spalio 26 d. ir 2016 m. gegužės 30 d. kreipimusis pateikimo neteiktina, kadangi nustatyta, jog atsakymai Pareiškėjui į šiuos jo kreipimusis buvo įteikti 2016 m. gruodžio 9 d. (šios pažymos 5.1 ir 5.2 punktai).

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

13. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia:

Andriaus Danilevičiaus skundą dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su jo kreipimosi nagrinėjimu, pripažinti pagrįstu.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

14. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrui Eimučiui Misiūnui rekomenduoja:

14.1. imtis priemonių išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių Vidaus reikalų ministerijos 2016 m. rugpjūčio 25 d. rašte Nr.1D-5212(56) Pareiškėjui buvo pateikta tikrovės neatitinkanti, netiksli ir perteklinė informacija;

14.2. imtis priemonių, kad ateityje Vidaus reikalų ministerijoje gauti asmenų kreipimaisi būtų nagrinėjami laikantis teisės aktų reikalavimų, o asmenims pateikiami tik objektyviais duomenimis motyvuoti ir teisiškai pagrįsti atsakymai.

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalimi, prašyčiau šias rekomendacijas išnagrinėti ir apie jų nagrinėjimo rezultatus informuoti iki 2017 m. vasario 20 dienos.